

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 46.

Vtorik 10. Rožnika.

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku *Jožefu Blazniku* 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti zneso 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kteri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

Njegovo veličanstvo je z najvišjem sklepom od 11. maja t. l. konsistorialnega svetovavca in ordinarjatnega notarja v Ljubljani, *Jožefa Keka* in mestnega fajmoštra in tehanta v *Kraju*, *Antona Kosa*, za častna korarja v Ljubljani imenovati blagovolilo.

4. junija 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXXIV. del občnega državnega zakonika in vladnega lista, in sicer v vsih dvojnih izdanih razun romansko-nemškega, kakor tudi XI. del od leta 1850 v madjarsko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Potem je 31. maja 1851 XXXIV. del tečaja 1851 v vsih dvojnih izdanih razun romansko-nemškega, in LXXX. del tečaja 1850 v česko- in rusinsko-nemškem, dvojnem izdanju izdan in razposlan bil.

Zapopadek teh delov je bil že pri prvem naznanilu razglašen.

Dunaj 3. junija 1851.

Od c. k. vredništva občnega državniga zakonika in vladniga lista.

7. junija 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XLI. del občnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer v edino- in vsih dvojnih izdanih razun romansko-nemškega izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 144. Ukaz ministra pravosodja od 14. maja 1851, s kterim se odloči, v kterih primerlejih se imajo občinski predstojniki kakor opravniki državnega zastopništva k vradnim opravilom pripuščati.

Št. 145. Razpis ministerstva pravosodja od 24. maja 1851, s kterim se vstanovi, da se ima moč notarjatnega reda 1. julija na štajarskem pričeti.

Št. 146. Ukaz ministerstva bogočastja in uka, po kterem se učiteljski zbori vede.

Št. 147. Razpis ministerstva denarstva od 3. junija 1851, s kterim se ravnanje s 3 $\frac{1}{2}$ 4 in 5 percentnimi, 1. junija 1851 pod redno št. 174 srečkanimi dvornokamernimi obligacijami razglasi.

Potem zapopade ta del popravek v delu XL. in sicer v pregledu zapopade cesarske nredbe od 20. maja 1851 št. 139 državnega zakonika pripetivšega tiskarnega pogreška.

Potem bo od leta 1850 XXXII. del v česko-, talijansko-, slovensko-, madjarsko-, horvaško- in serbsko-nemškem dvojnem izdanju; CXXXIX. del v poljsko- in horvaško-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Poslednjič je bil 1. junija 1851 CXL. del tečaja 1850 v česko-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Pregled zapopada teh delo je bil že pri razglašenju edino-nemškega izdanja naznanjen.

Dunaj 6. junija 1851.

Od c. k. vredništva občnega državniga zakonika in vladniga lista.

Izpis iz zapisnika poslednje seje 3. junija mestnega svetovavstva.

Poslednjo sejo mestnega odbora odpre gospod župan z naznanilom razpisa deželnega poglavarstva od 23. maja 1851 št. 2640, s kterim se potrebe za vkvartirovanje žandarmerije, za javne bolnišnice in delavšnico razglasijo, po kterem pride na krajnsko kronovino 61200 gold. 24 kr. — Ta raspis se je zaslišal.

Gospod namestnik župana, *Ambrož bere* oba poslednja sejna zapisnika, ki sta bila z malimi premembami sprejeta.

Predsednik začne prednašati osnove vojaške policije.

Po razlagi bere gospod namestnik župana načert zbora v tej zadevi.

To prednašanje je zbor po razlagi gospoda dr. *Čuberja* poterdil.

Nato se pa razno mnenje zasliši.

I. Dr. *Ahačič* nasvetje, da naj se tisti stroški, ki so do leta 1839 za policijsko stražo plačevali — tudi zdaj podlago store za vojaško policijsko stražo, ki se ima napraviti.

Pomnoženje straže pod *Sicardom* bi bilo nepotrebno, ali bi se pa ne smelo na občinske stroške zgoditi, tudi se doba leta 1848, ki je bila silno nemirna, ne mora za pravilo vzeti, ker je bilo takrat zavolj posebnih okoljšin več stražnikov, ki so več stroškov prizadjali.

II. Dr. *Ahačič* predloži, da bi se sklenulo, da naj v tej zadevi, od odbora storjeni načert županu pri njegovih zadevajočih naznanilih pravilo bode.

III. Gospod *Ambrož* predloži, da bi se sklenulo, da bi se v tej zadevi storjeni načert z izkazam vred za občino potrebne policije in s tem sklenjenimi stroški gospodu deželnemu poglavarju s prošnjo predložil, da bi gospod deželni poglavar nektere odbornike mestne županije in gospoda vodja policije k sebi poklical, da bi se tisti stroški odločili, ktere bi imela v tej reči mestna denarnica in ktere c. k. denarnica plačevati.

IV. Dr. *Bleiweis* predloži da bi se tudi za povernenje tistih stroškov pri c. k. denarnici oglasili, ktere je občina že do zdaj namesti c. k. denarnice plačevala, ktere povernuti, je tudi poprejšnje deželno poglavarstvo zagotovilo. Ta predlog podpera dr. *Ahačič*.

Dr. *Kavčič* zoper to govori in pravi: Ne bilo bi prav povernitve stroškov obravnavi primeštati, ker se le za to gre, ktere stroške bo v tej zadevi občina in ktere c. k. denarnica plačevala.

Ako bi se to ob enim obravnovalo, bi obravnavo bolj zmedilo. Bolj prav bi bilo tedaj povernitev potem tirjati, ko se enkrat odloči, kaj da ima občina plačevati.

Na to se je glasovalo.

Predlog odbora je bil poterjen. Predlogi gospoda dr. *Ahačiča* I. in II. in predlog gospoda *Ambroža* III. so bili tudi poterjeni. Predlog gospoda Dr. *Bleiweisa* IV. je padel.

Gospod *Ambrož* prednaša pogodbo, ktero je mestno poglavarstvo v letu 1842 z gospo-

dom tesarjem *Ivanom Koširjem* glede ohrambe zagraje v drevoredu pred *Nunami* sklenilo.

Gospod *Košir* je v letu 1842 po naredbi ranjcega mestnega poglavarja takrat polomljeno ograjo v imenovanem drevoredu za 482 goldinarjev popravil in ker je mestni poglavar naznanil, da je mestna denarnica na slabih nogah, je gospod *Košir* vsako leto 50 goldinarjev in travo dobival, ki je ondi rasla, da mu so bili stroški tako poplačani.

Sklenjeno je bilo to reč naj popred odboru v pretehtanje izročiti, da se občinsko premoženje varje.

Gospod *Ambrož* stori predlog, *Jevnikarjevo* hišo na predmestju sv. *Petra* št. 96 in njivo, da se bo zamogla pripravna cesta od železnice v mesto napraviti, kupiti in za svoj predlog vzroke napelje.

Gospod *Lukmann* razlaga, kako pripravna in zaželjena bi bila taka cesta in je s predlogom gospoda nasvetovavca enih misel, da naj se to stori, ko bo le mestna denarnica pripustila.

Gospod dr. *Kavčič* podpera predlog, in opomni, da je zdaj naj vgodniši čas to hišo kupiti, ker *Jevnikarjevi* dedniki niso v stanu jo obdržati in ker bi se pozneje znabiti taka priložnost več ne ponudila.

Po daljšem posvetovanju se je glasovalo, in predlog je po večini glasov padel.

Austrijansko cesarstvo.

Krajnska.

Deželna zaklada na vse neposredne davke v poravnanje stroškov za vkvartirovanje žandarmerije, za zdravstvo in delavšnico v upravnem letu 1851.

(Konec.)

Neposredni davki krajnske kronovine, in sicer:

1) gruntni davk z tretjino (driteljeam) vred	719839	gld. 54 $\frac{3}{4}$ kr.
2) hišinski davk z tretjino (driteljeam) vred	49606	„ 30 „
3) hišni razredni davk z tretjino (driteljeam) vred	75075	„ 6 $\frac{3}{4}$ „
4) pridobnina	47040	„ 15 „
5) dohodnina po doslejšem dosežku	26444	„ 26 „

skup tadaj . . . . . 918006 gld. 13 $\frac{3}{4}$ kr. zneso, je za vgotovljenje gori imenovane skupne potrebnosti treba, 4 kr. na vsak goldinar teh neposrednih davkov naložiti, kteri, ko bodo plačani, okroglo število 61200 gld. 24 kr. dajo, ktero je sama za znezek 1161 gld. 44 kr. manjši, kakor je prav za prav treba, in zavolja tega razločka bi bilo povišanje naloge tim menj opravičeno, ker bi se poslednji s posameznimi privarovani v prevdarjenih zneskih, kterih je treba, vtegnil poravnati dati.

Po naznanjenju visokega ministerstva notranjih oprav 24. Marca t. l. št. 5888 je tedaj njegovo c. k. veličanstvo z najvišjim sklepom 19. Marca t. l. dovoliti blagovolilo, da se sme

za gori imenovane deželne naloge skazana potreba v okroglim številu 61200 gld. 24 kr. na vse neposrednje petere davke, namreč, na gruntni, hišinski in hišni razredni davk z tretjino vred, potem na pridobnino in dohodnino krajske kronovine torej s 4 kr., reci s štirimi krajcarji na vsaki goldinar teh neposrednjih davkov za upravno leto 1851 naložiti.

Ta za vgotavljenje zgorej imenovanih deželnih potreb najvišje dovoljena deželna naklada se da tadaj z nozečim s to opombo na znanje, da se davknim uredam ob enim zakuže, brez odloga to nalogo na imenovanih pet davkov s 4 kr. na vsaki goldinar davka razdeliti in jih koj od dolžnih obdačencov in sicer za letošno upravno leto v 2 obrokih, torej vsaki pot 2 kr., in ob enim času s za III. in IV. četertletje pr. l. zapadenim gruntnim davkom, če je treba, s eksekucijskim ravnanjem, ktero je pri cesarskih davkih navadno, poberati in kar v tukajšno deželno glavno denarnico poslati, pri kateri si ima, kakor se je to doslej tudi z nakladnimi denarji delavšničnega zaklada godilo, upravljanje denarnice z deželnimi konkurenčnimi denarji, kateri so zdaj z unimi združeni in se imajo tadaj ob enim poberati, zjediniti in torej za to vlastna deželna konkurenčna denarnica spogati, in glede vknizevanja in pobotovanja te deželne naklade, ktere znezek se ima vsakemu obdačencu kot dolžnost pravno naložiti, kakor tudi zastran razkazovanja na to storjenih plačil za ta čas do daljnega zaukaza natajko tako ravnati, kakor se je doslej v tem ozeru pri deželnih nakladi za tukajšno delavšnico ravnalo. Ker je pa med zgorej za tekoče upravno leto 1851 dovoljeno deželno nalogo z 61200 gld. 24 kr. tudi za letos prevdarjeni znesek stroškov tukajšne delavšnice z 10525 gld. zapopaden, za ktero je bila že vsled z vis. ministerskim razpisom 11. Oktobra 1850 št. 21525 poterjene poglavarstvene naprave 20. Julija pr. l. št. 9844 $1\frac{2}{3}$ odstotna naloga (t. j. z 1 kr. od goldinarja) na gruntni in hišni razredni davk za upravno leto 1851 izpisana, se samo po sebi ume, de se imajo pri pobeiranju zgorej imenovane za leto 1851 izpisane deželne naloge s 4 kr. vsim tistim gruntnim in hišnim obdačencem, kateri so vsled prejšnega izpisanja za tukajšno delavšnico za leto 1851 že davk odrajtali, že res plačani zneski k dobri mu pripisati in torej deželna naloga, ktero imajo zdaj odrajtati, pravno zarajtati, in de se prihodnič zavoljo tega, ker zdaj deželna naklada razun stroškov za žandarmenrijo tudi une za tukajšno delavšnico kakor tudi za zdravstvo, ktere ima dežela terpeti, obseže, za obe poslednjič imenovane deželne potrebe ne bo več posebna konkurencia izpisala.

* Četerta očitno porotna obravnava pri drugi porotni seji v Ljubljani.

28. maja 1851. Predmet obravnave, pri kateri je svetovavec deželnega sodništva gospod Šmale predsednik bil, državni namestnik gospod dr. od Trauenstern, in zagovornik gospod dr. Rudolf, je bila zatožba e. k. državnega zastopnika zoper Franca Sabliča zavolj hudodelstva tatvine.

Djanje hudodelstva je sledeče:

Franco Sablič, iz Reke doma, 29 let star, tkavec, je služil poslednji čas za mornarja na e. k. brodovju, je bil potem spuščen, ker ni bil za rabo in stopi pri lastnici panorame Katarini Schaaf v službo. S poslednjo je 8 mesecev okrog hodil in prišel 20. novembra 1850 z njo in nje hčerjo v Kraja, kjer ostanejo v kerčmi „k levu“, kjer svoje reči v najeto sobo znesejo.

Mati in hči se kmalo vležete, ko se perva prepriča, da je tružica, ktero je saboj imela, dobro zaperta, od ktere ste imele mati in hči

posebej ključe, ktere ga je mati čez noč pod glavo djala, hči pa v obleki v žepu pustila. Sablič ostane še nekaj časa v pivnici, se še le pozneje spat poda in zjutraj že ob štirih vstane, da bi, kakor je rekel, popred v Teržič prišel.

Kmalu potem zapazite Katarina Schaaf in nje hči, da je tružica odperta in ko preiščete, najdete, da manjka mošnje, v kterej je bilo 300 goldinarjev. Pozneje zapaziti tudi, da je volnatega dežobrana zmanjkalo.

Sum ste naglo vergle na Sabliča, ktere ga so v Terstu zasačili.

Zatoženi obstane, da je svoji gospodnji denar in druge reči ukradel, terdi vendar, da je bila tružica odperta in da denarja, akoravno ga ni preštel, ni bilo čez 200 gold.

Katarina in Mina Schaaf niso prišle osebno k obravnavi, ker ste v daljnih krajih, zavolj tega se je bralo, kar ste pri prvem preiskovanju rekli.

Na podlago izida porotne sodbe so se porotnikom sledeča vprašanja dala:

Pervo vprašanje:

Je zatoženi, Franco Sablič, kriv, da je Katarini Schaaf po noči od 20. na 21. novembra 1850 v Kraju iz zaperte tružice več kot 25 gld., pas v vrednosti 30 kr., usnjato mošnje v vrednosti 10 kr., potem dežobran, v vrednosti 40 kr. iz lastnega dobička brez dovoljenja imenovane Katarine Schaaf iz nje posestva vzel?

Ako se to vprašanje poterdi:

Drugo vprašanje:

Ali znesejo ukradene reči skupej več kot 300 goldinarjev?

Tretje vprašanje:

Se je pokradeni velika škoda, po njenih okoljsinah soditi, zgodila?

Četerto vprašanje:

Se je tatvina pri zaperti tružici zgodila?

Porotniki odgovore na prvo in tretje in četerto vprašanje enoglasno,

na drugo pa z 10 zoper 2 glasa „Da“.

Na to je bil zatoženi, Franco Sablič hudodelstva tatvine krivega spoznan in od sodništva na tri leta v teško ječo in k povrnitvi škode, ki znese 301 gold. 10 in k plačulu kazenskih stroškov obsojen.

* Šesta javna obravnava druge porotne seje v Ljubljani.

2. junija 1851. Ta obravnava je bila med vsimi obravnavami te seje naj bolj zanimiva, ker je bil hudodelstva uboja zatoženi po nesrečnih, obžalovanja vrednih okoljsinah k tace mu delu tako rekoč primoran. Toraj podamo ta predmet bolj obširno našim bravcam.

Andrej Monfreda, iz Bača, okrajnega poglavarstva Tominskega, 48 let star, oženjen in oče sedmero otrok, katerih naj stariši je 18 let star, je imel v Bači pol zemljiša in v celi soseski so ga imeli za poštenega, mirnega in pobožnega moža, in tudi njegovo življenje je bilo brez madeža. Ker je vidil, da se mu bo še bolje godilo, da svoje posestvo za plačilo svojemu bratu, in se preseli v letu 1849 s svojo rodovino na Krajsko, in je v spodnji Zdobrovi, od Matija Černeta en del njegovega posestva kupil, se je toraj tukaj vselil in od tega časa mirno, marljivo in pobožno živel. — V letu 1850 je Jurja Straha za hlapca k sebi vzel, sina kajzarja, ki je bil 28 let star in je že pri raznih gospodarjih služil. Ker se je on kmalo z najstariši hčerjo Monfreda soznal, so ga stariši pred časom, o sv. Andreju iz službe spustili. Od te dobe ni dal rodovini Monfredi Juri Strah, ki je bil v pravem pomenu besede strah cele soseske, velike, močne postave, več miru. On večkrat v hišo pridere, žuga silno z nožem ali gnojnimi vilami, pobije večkrat, razsajaje skoraj vsako

noč pred hišo, okna, in tirja hčer, tako, da je Monfreda 3. decembra pr. leta politiskega komisarja, ki je bil v Polju pri popisovanju s fajmoštrom vred za pomoč prosil, ki mu je pa k sodništvu iti ukazal. — Tako se je ta rodovina vedno pred tem človekom tresla in žena Monfredatova je bila nekterokrat primorana, ko nje moža ni bilo doma, zavolj Straha sosede v pomoč prositi, ki so za plačilo v njej hiši prenočili. — Ker so menili, da bo miroval, so sklenuli hčer iz hiše v drug kraj poslati in so jo v ta namen pr. leta na spodnjo Štajarsko poslali.

Perve dni tekočega leta gre mati hčer obiskat in Andrej Monfreda ostane z družimi otroci sam doma. V nedeljo, 5. januarja popoldne, ga pred njegovem vertom sosed Matija Černe za obresti tirja. Juri Strah pride zraven in z Černetom potegne, da ga oba nagovarjati, da naj z njima v kerčmo gre zganje pit, kar pa Monfreda, ker se je bal, ni hotel storiti. — Zdaj pa si začne misliti, da se bosta obodva vpijanila in potem nadnj planila, ker mu so njegovi otroci pripovedovali, da sta se pogovorila to storiti. On sklene tedaj v Ljubljano po mladega človeka, kteremu je malo popred posestva prodal, da bo ta prišel in ga varoval, ker on sam ker je tujec, nima nobenega prijatla. On se vendar kmalo premisli in gre v kerčmo, kjer misli oba z dobro besedo vtolažiti. Ondi začne tedaj Juri Strah nad njim razsajati. On mu očita, zakaj da je hčer proč poslal, on, Strah, bi bil že zanjo skerbel, zdaj pa ne mora več zanja in zadavil bi jo, ako bi mu v pest prišla; ona sama je kriva, ker je po noči k njemu v hlev prišla, akoravno ji je to odsvetoval. — To je tako vpil, da se začnejo ljudje, ki vpitje slišijo zbirati. To je Monfreda grozno razžalilo in on se pomakne iz kerčme, ko se Strah začne z nekim družim prepirati in gre svoji zeni ki je imela po železnici domu priti, naproti. Ko pride, ji pove prigodbo; oba tolažiti z božjo pomočjo, gresta domu, otroke, ker noč postane, spati spravita in se proti 8 uri vlečeta, ko sta duri dobro zaperla in luč ugasnula ker sta menula, da ju Strah znabiti ne bo nadlegoval, ako memo gre in vse tiho in mirno najde. Slekla se pa nista, ker sta bila skoraj gotova, da bo Strah nadnja prišel in toraj sta bila v vednem strahu. Ko sta bila nekaj časa popolnoma tiho, slišita Jurja Straha razsajaje po vasi proti hiši priti. Ko pride do hiše Monfredatove, razbija na vrata in vpije: „Odprite!“ Ona sta le tiho. Tedaj pride on k oknju pred stanico, kjer sta spala, bije na okno in vpije: „Ne boš odperl!“ Nato odgovori Monfreda: „Juri danes ne, pusti nas v miru.“ On zaverne: „Jaz hočem vediti, kako ljudje da ste v hiši,“ in je vedno bolj razsajal. Okna popolnoma razbije in se dere: „Le počakaj, ti Tomine, danes boš vidil, kaj je Kristus.“ — Monfreda se za steno skrije: Strah vpije za njim: „Stoj!“ — Monfreda ni vedel, kaj da Strah meni, on je mislil, da eden nju mora danes mertev biti, na to popade za nabasani samokres, stopi k oknu, kjer je Strah vpil in preklinjal in si misli, sprožil bom, naj se zgodi, kar hoči. On vidi Straha pri oknu se z glavo sem in tje gibati, se vstopi za zid k oknu in samokres sproži. Samokres počí — zunaj vse tiho postane. — Monfreda ni vedel, kaj da se je zgodilo, če je Straha zadel, ali če se je prestrašen umaknul. Ker ni mogel spati, gre proti enajsti uri tiho vun in vidi Straha pred hišo ležati. On pove to svoji zeni, ki z njim vun gre, in najdeta ga pred oknom mertvega. Groza ju prepade; da truplo na bližje cesto neseta in kri od oknja spravita. Iz straha se zjutraj Monfreda od doma poda in tri dni brez opravkov okrog hodi, potem pa pride žalosten k faj-

moštru v Polje, ki mu svetje, da naj se sam sodbi izroči, kjer je vse natanjko obstal.

Zdravniški pregled je pokazal, da je Straha zernje iz samokresa, ki ga je v glavo zadelo, ubilo in da je moral po strelu umreti. — Samokres, kterega je Monfreda malo popred v Ljubljani kupil, je pozneje njegova žena sodništvu izročila. Ondašnji župan, fajmošter in drugi prebivavci pravijo, da je bil Juri Strah groza ljudem, pred kterem se je cela vas tresla, kteremu, posebno ako se je nekoliko vpijanil, nobena reč sveta ni bila. Posebno Monfreda je na posebno hudo vižo mučil, mu ni ne po dnevu, ne po noči miru dal. Monfreda je zavolj njega hčer od hiše dal in clo zemljiša prodal, da bi bil le mir imel. —

Gospod dr. Ahačić, njegov zastopnik, je dokazoval, da je bil zatoženi v takem strahu zase in za otroke, da ni vedel, kaj da je delal, da tedaj ni s hudobnim namenom ravnal. Deržavni zastopnik pa je govoril, da ravno prisiljen ni bil Straha ustreliti in da se je zavolj tega okrivil, ker je življenje družega v nevarnost pripravil.

Porotniki so se sledeče vprašali:

1. Je zatoženi, Andrej Monfreda kriv, da je, 5. januarja 1851 po noči skoz okno svoje hiše v spodnji Zadobrovi zoper Straha, sicer ne z namenom ga vsmeriti, vendar pa s hudobnim namenom proti Jurju Strahu s samokresom ustrelil, da je poslednji moral vsmerjen biti?

Ako se na to vprašanje „ne“ odgovori:

2. Je zatoženi kriv, da je 5. januarja 1851 po noči skoz okno svoje hiše v spodnji Zadobrovi ustrel, da je zavolj tega Juri Strah smert storiti in na tako vižo zoper občne človeške dolžnosti, ktere vsak zapopade, ravnal?

Porotniki odgovore na prvo vprašanje enoglasno, na drugo pa z 10 zoper 2 glasa „nekriv“.

Po teh odgovorih je predsednik, svetovavec višjega deželne sodništva, gospod Koziek zatoženega zatožbe oprostil.

Obilni poslušavci so radovedni pričakovali odgovore porotnikov, in milo je bilo viditi, kako se je zatoženi, ko opravičen vstane, z mokrim očesom porotnikom zahvalil in kako so ga svoji pred sodniščem pričakovali ga, sprejeli.

* Sedma in poslednja javna obravnava druge porotne seje v Ljubljani 4. junija 1851.

Druga porotna seja je bila ta dan z obravnavo zoper Jakoba Starmana, zatoženega hudodelstva uboja končana. Nje predmet je bil navaden uboj, ki se žalibog, v naši deželi tolikrat pripeti!

Zatoženi dela z Jovanam Žlebnikovam 18. novembra 1851 pri posestniku Simonu Zaveršniku v Golim berdu pri Medvodah. Po delu dobe delavci bokal vina, kterega tudi stanovavec Matevž Kozamernik pije. Potem se podasta Starman in Žlebnik v hišo Zaveršnika, iz ktere gre Žlebnik proti osmem zvečer. Jakob Starman se pa nekoliko pozneje proti devetimi domu poda.

Žlebnik opravi še doma svoja opravila, in se ob devetih z ženo spat vleže, komaj zaspita, slišita nekoga na okno poterhati, ki tirja, da naj ga noter puste.

Maria Žlebnik spozna po besedi Jakoba Starmana in reče svojemu možu, da naj mu odpre. Med tem ko nje mož vstane, sliši družega moža krog hiše priti, kterega je tudi po govorici za Matevža Kozamernika spoznala.

On proti Starmanu zavpije: „Kdo si pa?“ in ta zaverne. „Čakaj, ti bom pokazal, kdo da si.“ — Med tem vstane Žlebnik, odpre vrata in vidi, da je kake 4 sežnje od tod mož družega z količkom počesal. Med tem, ko bližej stopi, ta mož z novega udari in Žlebnik

spozna, da je pretepavec Jakob Starman in tepeni Matevž Kozamernik.

Starman stopi potem k Žlebniku in mu reče: „Me je prašal, kdo si; zdaj pa bo vedel“ gre z njim v hišo, kjer se še nekaj čas z njim pogovarja, brez da bi pretepanje v misel vzel.

Kozamernik, ki je na mestu na deržaju ostal, vstane in se vleče domu, in drugi dan, ker mu je kost počila v glavi in ker mu so se možgani pretresli, umerje. Poškodovanje naznani zdravnik na vsako vižo za smertno.

Jakob Starman taji, vendar se ni mogel zgovarjati.

Predsednik sodništva je bil svetovavec višje deželne sodnije, gospod Koziek, deržavni namestnik gospod dr. od Trauenstern, zagovornik gospod dr. Rak.

Porotnikom se je sledeče vprašanje dalo:

Je zatoženi, Jakob Starman kriv, da je 18. novembra po noči, po devetih, sicer ne z namenom, ga vsmeriti, vendar s hudobnim namenom z količkom Kozamernika tako na glavo udaril, da je moral zavolj poškodovanja na glavi in pretresenja možganov umreti?

Porotniki odgovore „da“ z enast glasovi protinim, in na to je sodništvo zatoženega Jakoba Starmana na pet let v teško ječo obsodilo.

Horvaška.

„Narodne novine“ pišejo: 2. maja je začel dr. Roje prednašati na Zagrebske pravoslavne akademii avstrijski kazenski zakonik in kazensko ravnanje. Prednaša v slovenskem narečju. Južni Slaveni ga natanjko razumejo, pozneje bo začel v hervaškem jeziku učiti; samo to želimo, da bi gospod učitelj koj se začel deržati hervaškega imenoslovja. O važnosti teh prednašanj se zamore vsak uveriti, kdor pozna revno stanje našega kazenskega prava in z druge strani izverstnost avstrijskega kazenskega prava, posebno pa kazenskega ravnanja, kteri, da se skoraj pri nas vpelje, ne želi le vsak domoljub, temuč tudi vsak ljudoljub.

* Zagrebško mestno svetovavstvo je ondašnjemu županu 2000 gold. na letu plače dati sklenilo.

Avstrijska.

Sliši se, da se bode denarstveno stanje prvih kvater leta 1851 skoraj naznanilo. Te kvatre so znesli dohodki 52,951,402 goldinarjev in sicer direktni 16,068,599 gold., indirektni pa 25,528,629 gold.

Stroški so pa znesli 77,563,451 gold., potrosilo je namreč:

Ministerstvo zunajnih zadev	444,167	gl.
„ notrajnih „	5,915,176	„
„ vojaštva	36,901,050	„
„ denarstva	4,808,455	„
„ pravosodja	6,833,823	„

Bilo je toraj z vsim skupej za 24,612,049 goldinarjev manj dohodkov kakor stroškov. Da so stroški precej veči kakor dohodki, je posebno pripravljane k vojski mesca novembra krivo.

* Govorica, da bo mesca augusta na Dunaju kneški shod, se vedno bolj razšira in tudi časopisi zunajnih deržav to pišejo in pristavijo, da se bode cesar takrat kronati dal.

* V letu 1850 je bilo na Dunaju denarja izkovanega: 13,371 četernih cekinov, 742,800 enojnih cekinov, 111,539 tolarjev, 82,463 goldinarjev, 5,145,565 dvajsetic, 28,865,893 šestic, 1,051,651 dvokrajcarjev, 78,685,929 krajc., 11,331,500 pol krajcarjev 3,841,389 vinarjev, 32,767 svetinj.

* Od leta 1836 se je na Dunaju za 97,389 prebivavcev pomnožilo, ker takrat jih je bilo 334,500, zdaj pa jih je 431,889.

* Darilo za 1000 goldinarjev, ktero je c. k. akademija znanstev pri priložnosti slovesne

vstanovitve 2. februarja 1848 za pretres slavenskih jezikov razpisala, je dobil dr. Miklosich.

Moravska.

Njegovo veličanstvo, svitli avstrijski cesar se je 31. maja zvečer iz Olumuc podal in je zjutraj 1. junija v Prago prišel.

* Ruski car je mnogo daril v Olumucu pustil; med drugim je podaril carskim služabnikom 1500 cekinov, vojaki, ki so pred njegovim stanovanščem stražo imeli, so dobili vsaki sreberni ruble, desetniki po cekinu. Vojaki v taboru tridnevno plačo, častniki, ki so v versti stali, pa 30 goldinarjev, in več drugih častnikov, rede. Grof Šlik je dobil Aleksander Newsky red z brilanti. Kinč tega reda je vredin krog 20,000 rubljev. — Vojaki že spet saksebi gredo.

* Vseučilišče v Olumucu, se ima, kakor „Vid. dennik“ naznani, v Berno prestaviti.

Tuje dežele.

Černagora.

V „Osservatore Dalmato“ se piše iz Grahovega: Vojvoda iz Grahovega se je podal v Banjani, rodovini Koprivica in Mirkovica zavolj odpeljanja deklica vstalega prepira spravit.

Pa nič ni opravil, prepir se še le huje vname, v kterem je bilo 7 oseb hudo ranjenih in osma vsmertena.

Vojvoda naznani starašinstvu Cetinja naglo to prigodbo s prošnjo, da bi se naglo nekaj spoštovanih starašinov v Banjani podalo, da bi rodovini pomirili.

Dva černogorska pastirja je skala, ki se je iz hriba pri Dobroti odtergala, zasula. Enega je popolnoma sterla, družega hudo ranila.

Francoska.

V „Gr. Ztg.“ se piše, da je francoska vlada avstrijski in angleški predstavila, da je gibanje na Portugalskem puntarsko in da bi se po diplomatski poti skerbelo pravice kraljice varovati.

* Francoski predsednik se je v ministerskem svetovavstvu s sledečimi besedami oglasil: „Ne pridem za sovet prašati, ampak svojo voljo naznaniti.“ Gospod Faucher na to reče, da po tem takim mora odstopiti. To je primoralo predsednika, da se je udal.

* V Parizu je bilo v letu 1846 1,053,897 prebivavcev, zdaj jih je le 900,000.

* Napoleon po Francoskem potuje. V Dijonu so ga z velikim slavjem sprejeli. V govoru je omenil, da se bo za Francosko nova politiška doba začela. On z zaupom pričakuje mnenje dežele in sklepe narodnega zbora; kakoršne dolžnosti koli tirja dežela od njega, on bo vedil vbogati. Francoska se v njegovih rokah ne bode potopila.

Rusovska.

Ruski car je za spominek, ki se bo Radeckemu na Českem postavil, 1000 rubljev podaril.

Angleška.

V Liverpool je prišel angleški parobrod, ljudje, ki so v njem, pripovedujo, da Francozi Sandvichs otokom žugajo.

Ljubljanski novičar.

Novo bakrene denarje že imamo v Ljubljani. Skovani so mnogo ličnejši od starih in bolj pripravni.

* V nedeljo kmalo popoldne se je vidil iz Ljubljane strašan ogenj na Igu, pravijo, da je krog 53 hiš pogorelo. Menda so otroci s klinčki zažgali.

